

NU EN STRAKS IN DE CORONA CRISIS

5.1.2e

Universiteit Utrecht

Voor *NU*: Wat is ons overkomen?

- We hebben een traumatiserende schok geïncasseerd....
-die ons heeft verrast....
- waarvoor we bij voortdurende onzekerheid en onder hoge tijdsdruk op allerlei vlakken hebben moeten opschalen, bijschakelen en improviseren....
- ... die nog lang zal doordreunen en nog veel grotere 'naschokken' zal produceren

De eerste respons

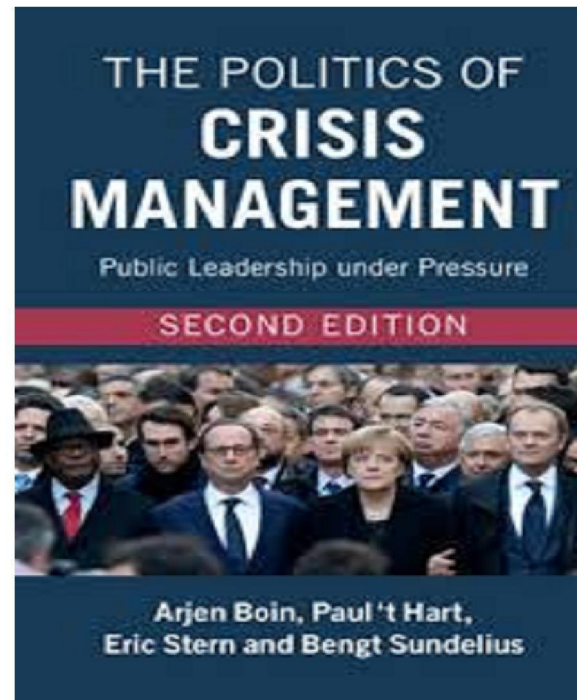

- Depolitisering/technocratie => *besluitvaardigheid*
- Intensieve communicatie => *1 narratief*
- Nieuw sociaal contract => *compliance*
- Zelforganisatie => *veerkracht*
- Bestuurlijke eendracht => *coherentie*

=> Gegeven verrassing, onzekerheid, schaarste, en abrupte omschakelingen is dat zo gek nog niet gegaan

Crisisresponse leiderschap. gezaghebbend besturen- druk

- Sense-making
- Decision-making
- Coordinating
- Meaning-making

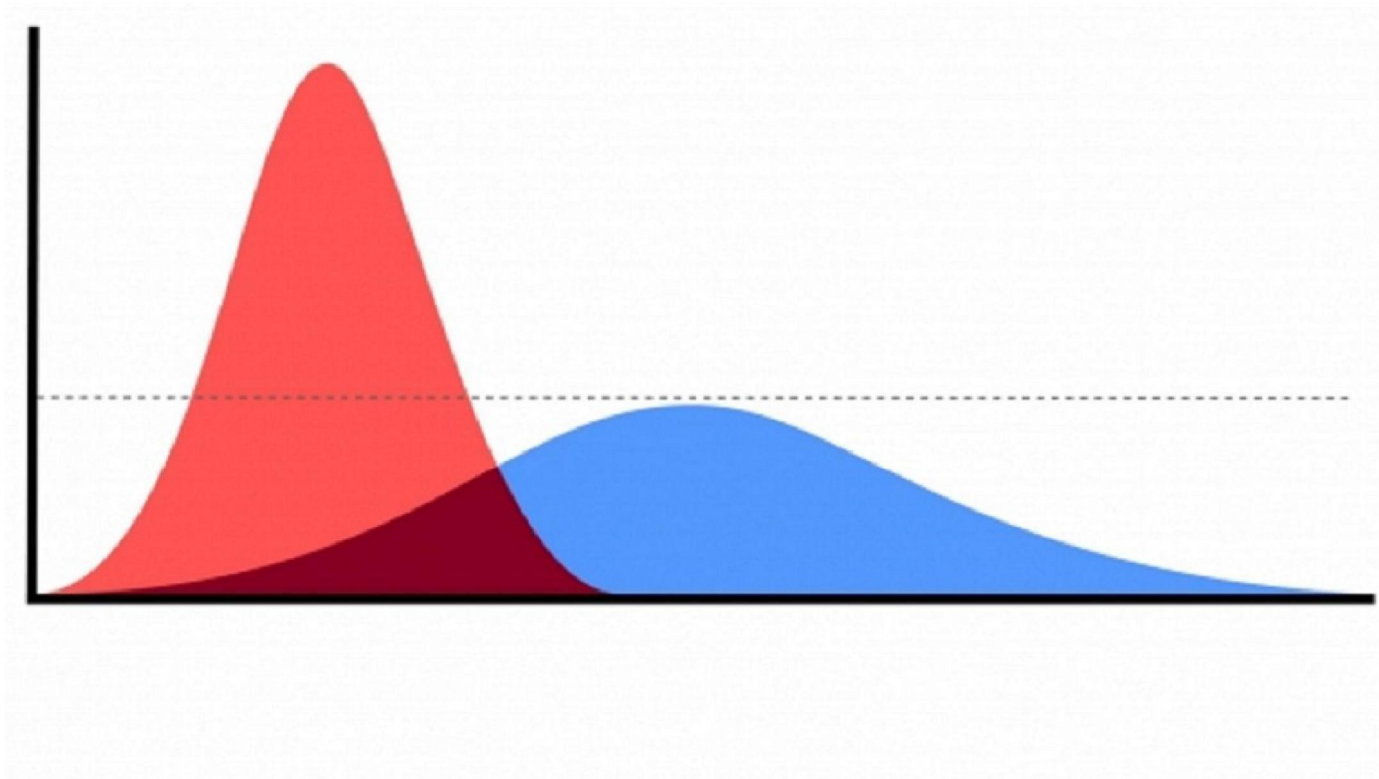

Maar nu dit allemaal nog 'wel even gaat duren': veerkracht-kwesties

- (Over)vermoeide / Gemarginaliseerde staf
- Bloeiende / Verpieterende staf
- Terug-willende staf / Vooruit-willende staf
- Rouw / Trauma / PTSS
- Corona taken / 'Inhaal' + overige taken
- Ontregelde ritmes en routines
- Dit speelt niet alleen 'onder u', het speelt ook 'bij u'

HOE DIT TE MONITOREN, BESPREKEN, ADDRESSEREN?

Voor *STRAKS*:
'What is wrong with this picture?'

1. Voortdurende onzekerheid over hoe C19 zich gedraagt

- De opkomst en ondergang (en wederopstanding?) van 'herd immunity'
- Of en wanneer komt 'the second wave'? (En hoe zal na de zomer de angst daarvoor zich ontwikkelen en uiten?)
- Kunnen we 'spikes' echt klein houden met testen/apps?

=> *WAT IS ONZE 'THEORY IN USE' OVER 'WAT WERKT'?*

2. De stemming kan omslaan: van compliance naar volatiliteit

- “We zijn het moe”
- “Het water staat ons aan de lippen”
- “We hebben nu andere prioriteiten”
- “De experts kunnen ons nog meer vertellen”
- “ De ‘heropening’ gaat te traag, niet ver genoeg”

- *EN DÙS?!!*

3. Dit is een 'cascading crisis'

- Van acute naar sluimerende gezondheidsdreiging
- Van één vijand naar hele reeks *creeping crises* in andere domeinen
- Van 'samen tegen Corona' naar sociale spanningen
- Van nationaal primaat naar 'multi-level governance'
- Van crisistechnocratie naar crisispolitiek
- Van uitdelen naar herverdelen
- Van zorgzame overheid naar teleurstellende overheid

4. 'Corona' produceert ook hele andere 'curves'

MAATSCHAPPELIJK

Faillissementencurve

Werkloosheidscurve

Armoedecurve

Ongelijkheidscurve

Altruismecurve

Stress- en
depressiecurve

Criminaliteitscurve

Huishelijk geweldcurve

5. Er zal dus een 'crisis na de crisis' zijn

- De 'secundaire effecten' zullen weer naar de laagste punten stromen
 - * Collectieve verarming, maar 'some more than others'
 - * Sociaal zwakkeren, jongeren, kwetsbare groepen
 - * Probleemwijken en marginale regio's

- *Waar slaat dat uiteindelijk allemaal neer?*
- *Welke uitingsvormen gaat dat krijgen – binnen en buiten de zorg?*

6...waarin bestuurders niet langer de breed bewonderde 'cavalerie' zijn

MAATSCHAPPELIJK

Faillissementencurve

Werkloosheidscurve

Armoedecurve

Ongelijkheidscurve

Altruïsmecurve

Stress- en
depressiecurve

Criminaliteitscurve

Huishelijk geweldcurve

BELEID EN BESTUUR

Budgetcurve

Takencurve

Hervormingscurve

Conflictencurve

Blaamcurve

Aansprakelijkheidscurve

Vertrouwenscurve

Electorale curve

Bijvoorbeeld: de komende evaluatie(s)

- "Ze konden het zien aankomen...
- Maar bereidden zich niet voor...
- Hebben te laat en niet doortastend gereageerd...
- Gaven nooit echte duidelijkheid.
- **En dus:**
- 'Onnodige doden, onnodige schade'
- 'Wie is hier verantwoordelijk, wie schuldig?'
- 'Er moet hier echt iets veranderen'

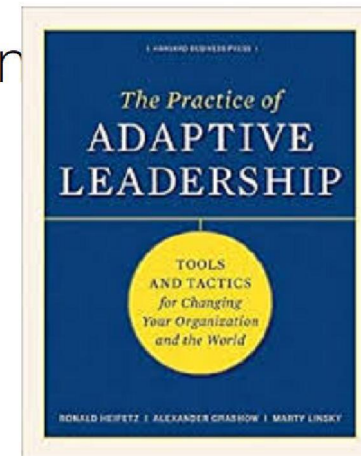
Leiderschapsuitdaging: navigeren naar een 'nieuw normaal'

Het terugkijken organiseren en beschermen

- Verlies erkennen, emoties kanaliseren
- Onderzoekende verantwoording organiseren
- Reflectief ipv reflexmatig leren

Aanpassingsvermogen mobiliseren

- Framen van de (echte) uitdagingen
- Waarde(n)volle conflicten orkestreren
- Het werk faseren en beschermen
- Positieve energie lokaliseren en de ruimte geven

'Positieve energie'?

- Gebleken veerkracht, waarop kan worden gebouwd
- Succesvolle improvisaties, die kunnen worden geïnstitutionaliseerd
- Bijvangst, die kunnen worden opgerekt
- Winnaars, die voor nieuwe dynamiek zorgen